

V podnaslovu revije UJMA je zapisano, da je to revija, ki se ukvarja z varstvom pred naravnimi in drugimi nesrečami. Tokrat se bom omejil le na naravne nesreče, saj o teh v zadnjih letih poslušamo in gledamo največ. Med naravnimi nesrečami so katastrofalni potresi prav gotovo najbolj grozljivi, ki lahko doletijo kak narod. Pa tudi o teh ne bom pisal. Govoril bom o tistih naravnih nesrečah, ki so posledica podnebnih sprememb.

Leto 2008 je bilo v Sloveniji zelo radodarno z neurji, ki so prinašala obilne padavine, točo in orkanski veter. Morda celo vetrne elektrarne ne bi prinašale izgube, če bi bile postavljene na primernih krajih. Rekel sem morda, saj bi morale vzdržati izredne sunke vetra. Drevesa v gozdovih, ki jih je zajelo neurje v juliju, niso bila pripravljena na tak veter in so se lomila pod udarci vetra na Trnovski planoti (7. 7.) in v okolici Kamnika (13. 7.). Že naslednji dan je klestila toča pri Novi Gorici, da o nalivih v Zasavju in Celju niti ne govorimo. Poletje je z visokimi temperaturami v nižjih plasteh in hladnim zrakom v višjih plasteh ozračja prineslo zelo ugodne razmere za labilnost atmosfere in z njo za rast nevihtnih oblakov. In kakšno zvezo imajo take razmere s podnebnimi spremembami? Že vrsto let opozarjamo, da bo ogrevanje prineslo našemu svetu veliko sprememb in se bomo morali prilagoditi vse pogostejšim neurjem z nalivi, točo in orkanskim vetrom. To ogrevanje je med drugim tudi vzrok za vse pogostejša in vse hujša neurja.

Poletna neurja so bila tudi v avgustu. Že 8. avgusta je toča povzročila veliko škode v Brkinih in pri Ilirski Bistrici in 15. avgusta v okolici Ptuja. Pa tudi to še ni vse, saj se je nato zvrstilo še nekaj neurij, le da tokrat samo z nalivi. Ti so povzročali lokalne poplave in plazove (Primorska), obalna območja pa je ob visoki plimi in hkratnem močnem jugu in nizkem zračnem pritisku poplavljal tudi morje. Bi lahko rekli, da so bila vsa ta neurja le pojav, ki ga zabeležimo vsakih nekaj let? Zelo verjetno ne. Taka neurja bodo vse pogostejša, pa tudi močnejša in obsežnejša. Vodilni svetovni strokovnjaki jih že nekaj let napovedujejo, toda podnebne spremembe se dogajajo hitreje in izraziteje, kakor so jih napovedovali klimatologi.

V deželi na sončni strani Alp smo imeli tudi nekaj sreče, saj so nas v zadnjih nekaj letih prizadele le naravne nesreče v manjšem obsegu. Nismo imeli niti velikih poplav, niti dolgotrajne suše, ki bi prizadela recimo območje ene ali več pokrajin skupaj. Tudi pozeh že nekaj časa ni bilo in na žled smo že skoraj pozabili. Snežni plazovi so v zadnjih letih odnesli le posamezne turne smučarje ali pa tiste smučarje, ki so želeli uživati v svežem snegu izven smučišč. Toda pripravljeni moramo biti tudi na vse naštetе nesreče, ki prežijo na nas.

Drugod po svetu so naravne ujme pogostejše in povzročajo veliko žrtev in škode. Tudi pri teh se tokrat ne bomo srečali z vojnam, katerih vzrok je najpogosteje bitka za prevlado nad območji, bogatimi z nafto. Že v bližnji prihodnosti bo več vojn zaradi pomanjkanja pitne vode. V Sloveniji nam te še ne primanjkuje, razen na tistih območjih, kjer je skoraj redno suša. Vendar pa bomo tudi pri nas občutili splošno pomanjkanje dobre, zdrave pitne vode, če se ne bomo vsi skupaj odločili spremeniti odnos do zastrupljanja podtalnice in doslej še zdravih izvirov pitne vode. V koledarju nam bo kmalu zmanjkalo dni, ki so namenjeni opominjanju na varstvo voda, mokrišč, dan biotske raznolikosti, na varstvo okolja, ozonske plasti in na druge pomembne skrbi za naraven razvoj človeštva. To očitno ni dovolj. Več bodo morali storiti tisti, ki imajo moč odločanja. Ti pa nam zaenkrat vse to predvsem obljublajo.